

БАТЛАВ.
БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ
УХААНЫ САЙД

Л.ЭНХ-АМГАЯАН

БАТЛАВ.
ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН
САЙД

Х.НЯМБААТАР

МЭРГЭЖЛИЙН БОЛОН ТЕХНИКИЙН БОЛОВСРОЛ, СУРГАЛТЫН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ШИНЭЧИЛСЭН НАЙРУУЛГЫН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах үндэслэл, шаардлага

1.1.Хууль зүйн үндэслэл, шаардлага

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар батлагдсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд 2021-2030 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны 2.1.6-д “Төрөөс хараат бус бие даасан хүний нөөцийн бодлогын үндэсний зөвлөл байгуулан салбар бүрийн мэргэжлийн холбоодтой хамтран мэргэшлийн үндэсний хүрээг тогтоож, хэрэгжүүлэх, хөдөлмөрийн зах зээлийн нээлттэй нэгдсэн цахим систем бий болгох, техник мэргэжлийн болон дээд боловсролын бодлого төлөвлөлт тодорхойлоход шаардлагатай мэдээллийг боловсролын салбарын мэдээллийн санд нэгтгэн хөтөлж, хэрэглэж хэвшинэ” гэж;

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 23 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл”-ийн 2.3-т санхүүжилтийн эх үүсвэрийг шийдвэрлэх шаардлагатай төсөл, арга хэмжээний жагсаалтын 16-д “Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагыг төрөлжүүлэн, салбар дундын үйлдвэрлэл, дадлагын бааз бүхий хотхон байгуулах” гэж;

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 24 дүгээр тогтоолоор баталсан “Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийн 2.5.10-т “Томоохон бүтээн байгуулалт, үндэсний болон орон нутгийн хөгжлийн бодлоготой уялдуулан мэргэжлийн боловсрол, сургалтыг төрөлжүүлж, хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, хэрэгцээнд бүрэн нийцүүлэх” гэж, 2.5.11-д “Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын шинэ хотхон, дадлагын бааз байгуулж, санхүүгийн бие даасан байдлыг хангах” гэж;

Монгол Улсын Их хурлын 2021 оны 12 дугаар тогтоолоор баталсан “Монгол Улсын хууль тогтоомжийг 2024 он хүртэл боловсронгуй болгох үндсэн чиглэл”-ийн 97-д “Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулах, төслийн агуулгад мэргэжлийн боловсрол, сургалтын удирдлага, зохион байгуулалт, иргэнд мэргэжил, ур чадвар олгох, мэргэжил дээшлүүлэх сургалтыг хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, ажил олгогчийн захиалгад нийцүүлэн зохион байгуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулах” гэж тус тус тусгасан.

Түүнчлэн Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Боловсрол, шинжлэх ухаан, соёлын байгууллага /ЮНЕСКО/-аас 2019 онд хийсэн “Монгол Улсын мэргэжлийн боловсрол, сургалтын салбарын бодлогын тойм шинжилгээний тайлан”-д мэргэжлийн боловсрол, сургалтын удирдлага, санхүүгийн тогтолцоог оновчтой болгох, менежментийн үр нөлөөг дээшлүүлэх, сургалтын хөтөлбөрийг бүх насны хүмүүсийн сургалтын хэрэгцээнд нийцүүлэн хэрэгжүүлэх, хөдөлмөрийн зах зээлийн мэдээллийг мэргэжлийн боловсрол, сургалтад үр дүнтэй ашиглах талаар зөвлөсөн байна.

1.2. Практик шаардлага

Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын тогтолцоог бүтээн байгуулалтын томоохон зорилттой уялдуулах, олон улсын жишигт нийцүүлэх, салбар хоорондын зохицуулалтыг олон талын оролцоотой хангах удирдлагын оновчтой бүтэц, чанар, үр дүн, гүйцэтгэлд суурилсан санхүүжилтийн шинэ механизмыг бий болгох, сургалтын байгууллагын ангилал, хэв шинжийг оновчтой, үр ашигтай байдлаар тодорхойлох, сургалтын уян хатан хэлбэрийг хүлээн зөвшөөрөх, сургалтад ажил олгогч, түншүүдийн оролцоог бодитойгоор нэмэгдүүлэх хэрэгцээ үүсэж байна.

Монгол Улсын урт болон дунд хугацааны хөгжлийн зорилт дахь дэд бүтэц, бүтээн байгуулалт, үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд технологийн дэвшил хурдацтай нэвтэрч, бүтээгдэхүүн, ажил үйлчилгээнд тавигдах стандарт шаардлага хурдацтай шинэчлэгдэн өөрчлөгдөж ажиллах хүчний мэргэжил, ур чадварыг тасралтгүй сайжруулах, мэргэшлийн түвшин бүрээр боловсруулсан ажил, мэргэжлийн стандартад суурилсан сургалтын хөтөлбөрийг боловсруулах, салбарын инновац, судалгаа шинжилгээний чадавхыг дээшлүүлэх, сургалтын агуулга, технологийг цаг тухайд нь шинэчлэх бодит шаардлага бий болж байна.

Салбарын үйл ажиллагаа, эрх зүйн орчныг сайжруулах чиглэлээр хийгдсэн судалгаа, тайлангаас¹ үзэхэд, зарим төгсөгчийн чадамж хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, ажил олгогчийн шаардлагад нийцэхгүй, ажил мэргэжлийн стандарт, сургалтын хөтөлбөрийн шинэчлэл хангалтгүй, энэ талаар ажил олгогч, мэргэжлийн холбоодын оролцоо дутмаг гэсэн дүгнэлт, санал, зөвлөмж гарсан. Энэ нь нэг талаас хөдөлмөрийн зах зээлийн судалгааг системтэй хийдэггүй, түүний үр дүнг сургалтын төлөвлөлт, үйл ажиллагаанд ашиглах явдал дутмаг, төгсөгчийн эзэмшсэн чадамжид хөндлөнгийн чанарын үнэлгээ хийх эрх бүхий мэргэшсэн байгууллага байхгүй, нөгөө талаас тус салбарт 185 мэргэжлээр сургалт явуулж байгаагаас 81 мэргэжилд буюу нийт хөтөлбөрийн 44 орчим хувьд л ажил, мэргэжлийн лавлах, стандартад тулгуурлан шинэчлэл хийсэн. Үлдсэн 56 хувь буюу 104 хөтөлбөр нь дээрх төрлийн стандартгүйн улмаас шинэчлэл хийгдээгүй зэрэг шалтгаан нөлөөлж байна. Мөн Монгол Улсад мэргэжлийн боловсрол, сургалтын 76 байгууллага, үүнээс төрийн өмчийн 38, төрийн бус өмчийн 33, их, дээд сургууль, байгууллагын харьяа 5 сургалтын байгууллагад 185 мэргэжлээр сургалт эрхэлж байгаа бөгөөд тэдгээрийн 60 гаруй хувь нь түгээмэл 40 орчим ижил мэргэжлээр² мэргэжилтэй ажилтан бэлтгэж байгаа нь давхардуулан сургах, ирээдүйд эрэлттэй мэргэжлээр ажилтан бэлтгэх хүрээ явцуурч, төсөв санхүүжилт, хөрөнгө оруулалтын үр өгөөжгүй байдалд хүргэх үйл ажиллагаа болж байна.

¹ Монгол Улсын Техник, мэргэжлийн боловсрол, сургалтын бодлогын тойм шинжилгээ

² 2021-2022 оны хичээлийн жилийн статистик мэдээ (1 болон 2,5 жилийн сургалтаар гагнуурчин-45, тогооч-41, автомашины засварчин-40, барилгын засал-чимэглэлчин-34, барилгын цахилгаанчин-31, үсчин-27, барилгын сантехникч-26, хүнд машин механизмын оператор-21 хөтөлбөрийг давхардуулан олгосон байна.)

Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтаар иргэнд мэргэжил, ур чадвар, чадамж эзэмшүүлэхээс гадна хөдөлмөрийн харилцаанд бэлтгэх, ажил мэргэжлийн чиг баримжааг олгох, зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх, ур чадвар, чадамжаа шинэчлэх, давтан сургах, мэргэшүүлэх, хөрвөн ажиллах зохицуулалтыг нягт холбоотой харилцан уялдаатайгаар авч үзэх нь зүйтэй байна.

Мэргэжлийн боловсролын суралцагчид бүрэн дунд боловсролын хөтөлбөрийг судлах, түүнийг баталгаажуулах, дэвшин эсвэл шатлан суралцахтай холбоотой тулгардаг бэрхшээл, тэгш бус боломжийг арилгах хэрэгцээ байгаагаас үүдэн амьдралын орчноос бие даан эзэмшсэн ур чадвар, чадамжийг үнэлэх, баталгаажуулах, гэрчилгээжүүлэх, хүлээн зөвшөөрөх, ахисан түвшинд дэвшин суралцах, боловсролын бусад түвшин хоорондын залгамж холбоог хангах, хөтөлбөрийн шатлал, хөтөлбөр хоорондын дүйцүүлэлтийг нарийвчлан зохицуулах, иргэнд мэргэжил, ур чадвар эзэмшүүлэх, хүртээмжтэй, үр ашигтай, уян хатан тогтолцоо бүрдүүлэхийн тулд олон хувилбарт хөтөлбөрийг бий болгох шаардлагатай байна.

Мөн сургалтын байгууллагын Удирдах зөвлөл болон гүйцэтгэх удирдлагын эрх, үүргийн талаарх одоогийн эрх зүйн орчин дутмаг байгаагаас сургалтын байгууллагын бие даасан байдал хангалтгүй, мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын багш, хүний нөөцийг бэлтгэх, давтан сургах, үйлдвэрлэлийн туршлагатай мэргэжилтнүүдийг сургалтад татан оролцуулах, мэргэшүүлэх, тасралтгүй хөгжүүлэх тогтолцоо бүрэн, зохистой явагдахгүй, багшийн мэргэшил, ажлын үнэлгээ, цалин хөлсийг хөдөлмөрийн бүтээмж, чанар, үр дүн, гүйцэтгэлтэй уялдуулах нийгмийн баталгааг сайжруулах арга хэмжээ авах боломжгүй байна.

Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын төсөв санхүүжилтийн зохицуулалтыг холбогдох хуульд нийцүүлэх, мэргэжлийн өөрийн өртөгт суурилсан нэг суралцагчийг сургах зардлыг бодитой тооцох, тэргүүлэх салбарын мэргэжлийн өөрийн өртгийн санхүүжилтийг үе шаттайгаар нэвтрүүлэх, төсвийн төлөвлөлтийг боловсронгуй болгох, чанар, үр дүн, гүйцэтгэлтэй уялдсан санхүүжилт, хөрөнгө оруулалтын шинэчлэлийг хэрэгжүүлэх, олон эх үүсвэр бүхий санхүүжилттэй болгох, сургалтын байгууллагын төсөв, өөрийн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоо захиран зарцуулах боломжийг өргөжүүлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх зэрэг нь хуулийн төсөл боловсруулах хууль эрх зүйн болон практик хэрэгцээ, шаардлагыг мөн тодорхойлж байна.

Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын тухай хуулийн 2009 оны шинэчилсэн найруулгад мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, мэргэжлийн сургалтыг хамтад нь Мэргэжлийн боловсрол, сургалт гэж ойлгоно хэмээн тодорхойлсон. Мэргэжлийн боловсролын сургалтын салбарын одоогийн нэршил нь “техникийн” гэсэн утгаа агуулаагүй байгааг анхаарч үзэх шаардлага тулгарсан. Учир нь мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын хөгжлийн явцаас харахад салбарын нэршилд тус салбарын аль нэг хэв шинжийг орхигдуулсан байх нь нийгэмд тухайн салбарын талаар дутуу, өрөөсгөл ойлголтыг өгөхөөс гадна салбарын олон улсын чиг хандлагад нийцэх үйл ажиллагаанд тодорхой нөлөө үзүүлж байна. Иймд үйлдвэрлэл, үйлчилгээний ажлын байранд мэргэжлийн ажилбарыг гардан гүйцэтгэхэд шаардагдах боловсрол, ур чадварыг эзэмшүүлэх үйл ажиллагааг бүхэлд нь Техникийн болон Мэргэжлийн боловсрол, сургалт (ТМБС-Technical and Vocational education and training) хэмээн нэрлэх нь зохимжтой гэж 1999 онд Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын Сөүл хотноо чуулсан Техникийн болон мэргэжлийн боловсрол сургалтын дэлхийн конгресст оролцогч улс

орнууд зөвшилцөн тогтсоны дагуу³, мөн Монгол Улсын Үндэсний статистикийн хорооны даргын 2014 оны “Ангиллын код батлах тухай” А/153 дугаар тушаалын III. Монгол Улсын Боловсролын Ангилал код, хөтөлбөрийн 402-т “Техникийн боловсролын сургалтын агуулга нь суралцагчид технологийн процессыг удирдах, мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд шаардагдах мэдлэг, чадвар, дадал, эзэмшүүлж, төлөвшүүлэх /1.5, 2, 3 жилийн хугацаатай/, цаашид инженерийн түвшинд дүйцүүлэн суралцах боломжтой сургалтын хөтөлбөрийг хамруулна” гэж боловсролын нэг түвшинд ангилсны дагуу хуулийн төслийг “Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын тухай хууль” гэж нэрлэх нь зүйтэй гэж үзсэн болно.

Хоёр.Хуулийн төслийн зорилго, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Хуулийн төслийг иргэний авьяас, сонирхол, хөдөлмөр эрхлэх хэрэгцээнд тулгуурлан шинжлэх ухаан, технологийн хөгжил, боловсролын үндсэн зарчим, олон улсын нийтлэг жишиг, хандлагад нийцүүлэн мэргэжлийн ур чадвар, мэргэжлийн болон техникийн боловсрол эзэмшүүлэх, мэргэшүүлэх, хөдөлмөрийн соёл төлөвшүүлэх зорилгыг удирдлага болгон боловсруулна.

Хуулийн төсөлд иргэн нь мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын албан ба албан бус хэлбэрээр тасралтгүй сурч, боловсрох, хөдөлмөр эрхлэх ур чадвараа ахиулах насан туршийн суралцахуй, амьдралын орчинд суралцаж эзэмшсэн чадамжийг үнэлэх, хүлээн зөвшөөрөх, баталгаажуулах, гэрчилгээжүүлэх үйл ажиллагааг болон эдгээр олон талт үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхэд оролцох этгээд, удирдлага, зохион байгуулалтын бүтэц, эрх, үүргийн хуваарилалтыг тусгана.

Хуулийн зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ, агуулгад гарч буй өөрчлөлтийг харгалзан хуулийн төслийг Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.1.2-т заасан шаардлагын дагуу шинэчилсэн найруулгын төсөл хэлбэрээр боловсруулна.

Төсөл нь 8 бүлэгтэй байх бөгөөд төсөлд дараах зохицуулалтыг тусгана:

-Хуулийн зорилт, үйлчлэх хүрээ, нэр томъёоны тодорхойлолт, мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын зорилго, зарчим;

-Иргэний мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын албан ба албан бус боловсрол эзэмшилт, ажил, амьдралын орчинд эзэмшсэн мэдлэг, ур чадварыг хүлээн зөвшөөрч, баталгаажуулах зохицуулалт;

-Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын агуулгыг мэргэшлийн түвшин бүрээр боловсруулсан ажил, мэргэжлийн стандартад суурилсан сургалтын олон хувилбарт хөтөлбөр, боловсролын бусад түвшний агуулгын залгамж холбоог хангах, хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, хэрэгцээтэй уялдуулах, ажил олгогч, мэргэжлийн холбоодын оролцоотойгоор танхим, цахим, зайн сургалт, хосмог, ажлын байран дахь сургалт, үйлдвэрлэлийн дадлагын сургалтын уян хатан, олон хувилбарт хөтөлбөр, стандарт;

---

³ Мэргэжлийн боловсролын сургалтын чанарын баталгаажуулалтын бодлогын тойм судалгаа, 2019

-Сургалтын байгууллагын ангилал, хэв шинж, зохион байгуулалт, үйл ажиллагаа, боловсролын түвшний шатлал, салбар дундын дадлагын бааз, хотхон, төв, сургалтын орчин, сургалтын байгууллагыг үүсгэн байгуулах, татан буулгах болон томоохон бүтээн байгуулалт, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, хөгжлийн бодлого төлөвлөлттэй уялдуулан элсэлт төгсөлт, боловсролын бичиг баримт олгохтой холбоотой зохицуулалт, түүнчлэн мэргэжлийн сургалт эрхлэх иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын чиг үүрэг;

-Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын харилцаанд оролцогчдын эрх, үүрэг, багшийг бэлтгэх, давтан сургах, мэргэшүүлэх тогтолцоо, сургалтын орчин, тэгш хамран сургалт, багш, суралцагч болон бусад ажилтны нийгмийн баталгаа, хувийн хэвшлийн оролцоо, нийгмийн түншлэлийн талаар;

-Чанарын удирдлага, мэдээллийн нэгдсэн тогтолцоо, мэргэжлийн болон техникийн боловсролын сургалтын байгууллагын тусгай зөвшөөрөл, чанарын үнэлгээ, магадлан итгэмжлэл, үр дүнг үнэлж баталгаажуулах, чанарын дотоод болон хөндлөнгийн баталгаажуулалтыг хангах, судалгаа шинжилгээний чадавхыг бүрдүүлэх, салбарын бодлого төлөвлөлт, үйл ажиллагаа, хөгжлийн хандлагыг судалгаа, нотолгоонд суурилах асуудал;

-Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын тогтолцоог төлөвшүүлэх, удирдлага, зохион байгуулалт, томилгоо, мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын Үндэсний зөвлөл, түүний ажлын алба, мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв болон төрийн захиргааны байгууллага, үнэлгээ, бүсийн арга зүйн төв, удирдах зөвлөл, гүйцэтгэх удирдлагын эрх, үүргийн талаарх зохицуулалт;

-Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын төсөв санхүүжилт, чанар, үр дүн, гүйцэтгэлд суурилсан, олон эх үүсвэр бүхий санхүүжилтийн тогтолцоог бүрдүүлэх, мэргэжлийн боловсрол, сургалтыг дэмжих сангийн санхүүжилт, зарцуулалт, түүнд тавих хяналт, мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын байгууллага өөрийн үйл ажиллагааны болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос байгууллагын хөгжил, багш ажилтны нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэн дэмжих талаарх зохицуулалт;

-Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, хяналт тавих байгууллага, тэдгээрийн бүрэн эрх, чиг үүрэг.

Гурав.Хуулийн төсөл батлагдсаны дараа үүсэж болох нийгэм, эдийн засаг, хууль зүйн үр дагавар, хүрэх үр дүн

Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтыг олон улсын жишигт нийцүүлэн улс орны томоохон бүтээн байгуулалтын зорилттой уялдуулах, нийгмийн түншлэл, салбар хоорондын зохицуулалтыг хангах боломж бүрдэнэ.

Мэргэшлийн түвшинд нийцсэн чанарын баталгаажуулалтын тогтолцоог бүрдүүлж, иргэний өмнөх мэдлэг, ур чадварыг хүлээн зөвшөөрөх, баталгаажуулах зохицуулалтыг шинээр тусгаж, төгсөгч шатлан суралцахдаа багц цаг шилжүүлэх, дүйцүүлэн тооцох, хөрвөн сурах боломжтой болно.

Сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөг ажил мэргэжлийн стандартад нийцүүлэн сургалтын үйл ажиллагаанд ажил олгогч, мэргэжлийн холбоодын оролцоог

нэмэгдүүлж, ногоон хөгжил, аж үйлдвэрийн хувьсгал, цахим шилжилтийн агуулга бүхий олон хувилбарт, уян хатан хөтөлбөрүүдийг бий болгож танхим, цахим, зайн, хосмог сургалтын хэлбэрийг нэвтрүүлнэ.

Иргэн мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын чанартай, тэгш хүртээмжтэй, жендерийн мэдрэмжтэй үйлчилгээ хүртэж хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, ажил олгогчийн шаардлага, сонирхол, авьяас чадвар, хэрэгцээндээ нийцсэн мэргэжил, ур чадварыг эзэмших боломж бүрдэнэ.

Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын байгууллагын ангилал, хэв шинж, бүтцийг боловсронгуй болгож, үйлдвэржилтийн хөгжил, бүс нутгийн эдийн засгийн онцлогт тулгуурлан төрөлжүүлэн хөгжүүлнэ.

Багш, хүний нөөцийг бэлтгэх, давтан сургах, үйлдвэрлэлийн туршлагатай мастер мэргэжилтнүүдийг сургалтад татан оролцуулах, мэргэшүүлэх, тасралтгүй хөгжүүлэх тогтолцоо бүрдэнэ.

Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын дээд удирдлагыг хэрэгжүүлэх Үндэсний зөвлөлийн үйл ажиллагаа тогтвортой ажлын албатай болсноор түншлэл, салбар хоорондын зохицуулалт хангагдана.

Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын тогтолцоонд Үндэсний зөвлөл, мэргэжлийн боловсрол, сургалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв болон төрийн захиргааны байгууллага, сургалтын байгууллага, үнэлгээ, арга зүйн байгууллагын чиг үүрэг тодорхой болно.

Мэргэжлийн боловсрол, сургалтыг дэмжих сангийн эрх зүйн зохицуулалт боловсронгуй болж, олон эх үүсвэр бүхий үр өгөөжтэй санхүүжилтийн тогтолцоо бүрдэнэ. Чанар, үр дүн, гүйцэтгэлд суурилсан санхүүжилт, хөрөнгө оруулалтын шинэчлэлийг хэрэгжүүлж, мэргэжлийн өөрийн өртгөөр тооцсон зардлаар санхүүжүүлснээр сургалт, дадлагын чанар дээшилнэ. Сургалтын байгууллага төсөв, өөрийн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоосоо байгууллагаа хөгжүүлэх, багш, ажилтны нийгмийн баталгааг хангах боломж өргөжнө.

Дөрөв.Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон бусад хуультай уялдсан байдал, уг хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан шинээр боловсруулах, нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох тухай хууль тогтоомжийн талаарх санал

Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, бусад хуулиудтай нийцсэн байх бөгөөд Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын тухай хуулийг хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төсөл, түүнчлэн Боловсролын тухай, Бага, дунд боловсролын тухай, Дээд боловсролын тухай, Хөдөлмөрийн тухай, Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай, Төсвийн тухай, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай, Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай, Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай, Зөрчлийн тухай, Засгийн газрын тусгай сангийн тухай, Монгол Улсын батлан хамгаалах тухай хуулиуд болон холбогдох шаардлагатай бусад хуульд тус тус нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулна.